

TURIZMDA SUN'IY INTELLEKT, VR (VIRTUAL HAQIQAT) VA ONLAYN REZERVATSIYA TIZIMLARINING ROLI.

Rasulov Xamidjon Yakubovich

+998911540088

hamidbekrasulov49@gmail.com

Isroilova Ma'rifatxon Murodjon qizi

+998903067977

mariwisroilova@gmail.com

ANNOTATSIYA

Ushbu maqolada turizm sohasida zamonaviy texnologiyalar, xususan sun'iy intellekt (AI), virtual haqiqat (VR) va onlayn rezervatsiya tizimlari muhim ahamiyati, bu texnologiyalar sayohat tajribasini yaxshilash, mijozlarga qulaylik yaratish va tarmoqdagi samaradorlikni oshirish imkonlari o'rganildi. Tadqiqotda turizm AI, VR va onlayn rezervatsiya tizimlarining joriy etilishi va qo'llanilishining amaliy jihatlari tahlil qilindi. Sun'iy intellekt asosidagi shaxsiylashtirish, VR orqali tajribani realistik tasvirlash va onlayn tizimlar orqali qulay rejalashtirish imkoniyatlari ko'rib chiqildi.

Kalit so'zlar: sun'iy intellekt, AI, VR, onlayn rezervatsiya, algoritim, avtomatlashtirish,

KIRISH

Turizm industriyasi global iqtisodiyotda muhim o'rin egallaydi, har yili millionlab sayohatchilarni qabul qilib, ularning madaniy, iqtisodiy va ijtimoiy aloqalarini kuchaytiradi. Hozirgi kunda turizm sektori, raqobat va innovatsiyalarga duch kelmoqda. Sun'iy intellekt (SI), virtual haqiqat (VR) va onlayn rezervatsiya tizimlari kabi yangi texnologiyalar bu jarayonni sezilarli darajada o'zgartirib, sayohatchilarga yanada qulay va interaktiv tajribalarni taqdim etmoqda. Ushbu texnologiyalar, xizmat ko'rsatuvchi kompaniyalarga ham samaradorlikni oshirishda yordam beradi va bozordagi o'z o'rnini mustahkamlashga imkon beradi.

Sun'iy intellekt texnologiyalari, turizm industriyasida shaxsiylashtirilgan xizmatlar taqdim etishning muhim vositasi bo'lib xizmat qilmoqda. SI algoritmlari foydalanuvchilarning o'tgan xaridlaridan, qiziqishlaridan va sayohat odatlaridan foydalanib, individual tavsiyalarni taqdim etadi. Masalan, mehmonxonalar va avia kompaniyalari, SI yordamida mijozlarga maxsus takliflar va chegirmalar yuborishi mumkin. Ushbu shaxsiylashtirish darajasi, foydalanuvchilarning sayohatlariga bo'lgan qiziqishini oshirish bilan birga, kompaniyalar uchun xarajatlarni kamaytirishga ham yordam beradi.

Sun'iy intellektning boshqa bir muhim aspekti — avtomatlashtirilgan xizmat ko'rsatish. Chatbotlar va virtual yordamchilar sayohatchilarga 24/7 xizmat ko'rsatishda yordam beradi, bu esa foydalanuvchilarga tezkor va samarali yordam olish imkoniyatini taqdim etadi. Bu jarayon, kompaniyalar uchun mijozlar bilan muloqotni soddalashtiradi va inson resurslarini tejashga yordam beradi. Ayniqsa, pandemiya davrida, masofadan ishlash va kontaktlarni kamaytirish talab qilinishi sababli, sun'iy intellektning ahamiyati yanada oshdi.

Virtual haqiqat (VR) texnologiyalari, sayohatchilarga joylarni oldindan ko'rish imkonini berish orqali qaror qabul qilish jarayonini osonlashtiradi. Sayohatchilar, turistik joylar, mehmonxonalar va ekskursiyalarni "haqiqiy" tajriba sifatida ko'rishlari mumkin. Bu, ayniqsa, foydalanuvchilarga sayohat qilishdan oldin o'z kutishlarini shakllantirishda va sayohatlarini rejalashtirishda ishonch hosil qilishlariga yordam beradi.

VR texnologiyalari orqali sayohatchilar, yangi joylarni o'rganish va madaniyat bilan tanishish imkoniyatini olishadi. Misol uchun, ba'zi mehmonxonalar, o'z xonalarini VR yordamida namoyish etib, potentsial mijozlarga o'z xizmatlarini taqdim etishadi. Buning natijasida, sayohatchilar o'zlarining sayohatlarini yanada chuqurroq va to'g'ri tanlov qilish imkoniyatiga ega bo'ladilar. Shuningdek, VR orqali sayohat qilishdan oldin joylarni ko'rish, foydalanuvchilarning kutishlarini oshirib, sayohat tajribalarini yanada boyitadi.

Onlayn rezervatsiya tizimlari, sayohat jarayonini soddalashtirib, foydalanuvchilarga qulay va tez xizmat ko'rsatishni ta'minlaydi. Bugungi kunda ko'plab sayohat agentliklari va platformalari onlayn tizimlar orqali xizmatlarini taklif etmoqda, bu esa sayohatchilarga turli xil xizmatlarni bir joyda olish imkoniyatini beradi. Onlayn rezervatsiya tizimlari yordamida foydalanuvchilar aviachipta, mehmonxona va turistik xizmatlarni bir vaqtning o'zida rejalashtirish va buyurtma berish imkoniyatiga ega bo'ladilar.

Bundan tashqari, onlayn rezervatsiya tizimlari orqali olingan ma'lumotlar, xizmat ko'rsatuvchi kompaniyalarga foydalanuvchilarning afzalliklari va ehtiyojlarini yanada chuqurroq tushunishga yordam beradi. Bu jarayon, kompaniyalarga bozor talablariga mos ravishda o'z xizmatlarini yangilash imkoniyatini beradi. Onlayn platformalar, shuningdek, foydalanuvchilarning sharh va reytinglarini ham to'playdi, bu esa yangi sayohatchilarga qaror qabul qilishda yordam beradi.

ADABIYOTLAR SHARHI

Turizm industriyasining rivojlanishi va raqobatbardoshligini oshirishda texnologiyalar, xususan, sun'iy intellekt (SI), virtual haqiqat (VR) va onlayn rezervatsiya tizimlari muhim rol o'ynaydi. Ushbu adabiyotlar sharhida, mazkur texnologiyalar turizm sohasida qanday tatbiq etilayotgani, ularning foydalanuvchilar tajribasiga ta'siri va sanoat uchun keltirgan foydalari tahlil qilinadi.

Sun'iy intellektning turizmدا qo'llanishi bo'yicha ko'plab tadqiqotlar mavjud. Xu et al. (2020) tomonidan o'tkazilgan tadqiqotda, sun'iy intellektning shaxsiylashtirish jarayonidagi o'rni tahlil qilingan. Ular SI yordamida foydalanuvchilarning xarid qilish odatlarini aniqlash va ularga individual takliflar taqdim etish imkoniyatini ko'rsatadi. Natijalar shuni ko'rsatadiki, sun'iy intellekt xizmatlarining shaxsiylashtirilishi sayohatchilar qoniqishini oshiradi va kompaniyalar uchun daromadni oshirishga yordam beradi.

Bundan tashqari, Li va Wu (2021) o'z tadqiqotlarida sun'iy intellektning mijozlar bilan interaktiv muloqotini avtomatlashtirish imkoniyatlarini o'rganishgan. Ular chatbotlar va virtual yordamchilarning foydalanuvchilar bilan muloqotda qanday qilib samaradorlikni oshirishini aniqladilar. Tadqiqot shuni ko'rsatadiki, foydalanuvchilar sun'iy intellekt yordamida tez va samarali javob olishlari natijasida, ular xizmat ko'rsatuvchi kompaniyalarga bo'lgan ishonchini oshiradilar.

Virtual haqiqat (VR) texnologiyalari, turizm sohasida yangi imkoniyatlar yaratmoqda. Huang va Liao (2019) tomonidan o'tkazilgan tadqiqotda, VR texnologiyalarining sayohatchilar qaror qabul qilishidagi o'rni tahlil qilingan. Ularning natijalariga ko'ra, VR yordamida joylarni oldindan ko'rish sayohatchilarning sayohatlarini rejalashtirish jarayonini soddalashtiradi. Foydalanuvchilar joylar va xizmatlar haqida to'g'ri qaror qabul qilishda yordam beruvchi aniq tasavvurlarni olishadi.

Shuningdek, Choi va Ok (2020) o'z tadqiqotlarida VR texnologiyalarining interaktiv sayohat tajribasiga qanday ta'sir etishini ko'rsatdilar. Ular, VR sayohatchilarni yangi joylarga jalb qilishda va ular uchun interaktiv o'rganish muhitini yaratishda samarali vosita ekanligini ta'kidlashdi. Bu jarayon, nafaqat foydalanuvchilarning kutishlarini oshirish, balki ularning tajribalarini yanada boyitishga yordam beradi.

Onlayn rezervatsiya tizimlari, turizm industriyasida xizmat ko'rsatish jarayonini soddalashtirishda muhim o'rin egallaydi. Kim va Park (2018) tomonidan olib borilgan tadqiqotda, onlayn rezervatsiya tizimlarining foydalanuvchilar tajribasiga ta'siri tahlil qilingan. Ularning natijalari shuni ko'rsatadiki, foydalanuvchilar onlayn platformalar orqali xizmatlarni tez va qulay qilib olish imkoniyatiga ega bo'lishlari, ularning qoniqishini oshirishga olib keladi.

Bundan tashqari, Koo va Kim (2021) tadqiqotida onlayn rezervatsiya tizimlarining foydalanuvchilar ma'lumotlarini yig'ish va tahlil qilishdagi rolini o'rganishgan. Ular, onlayn tizimlar orqali olingan ma'lumotlar xizmat ko'rsatuvchi kompaniyalarga foydalanuvchilarning afzalliklarini yanada chuqurroq tushunishga yordam berishini aniqladilar. Bu esa kompaniyalarga bozor talablariga mos ravishda o'z xizmatlarini takomillashtirish imkoniyatini beradi.

Turizmدا sun'iy intellekt, virtual haqiqat va onlayn rezervatsiya tizimlarining o'zaro aloqasi ham juda muhim. Choi va Liu (2022) o'z tadqiqotlarida, ushbu texnologiyalarning birgalikda qanday qilib foydalanuvchilar tajribasini yaxshilashga xizmat qilishini tahlil qildilar. Ular, sun'iy intellektning shaxsiylashtirish jarayonida VR va onlayn tizimlar bilan birgalikda ishlashi, sayohatchilar uchun yanada interaktiv va shaxsiylashtirilgan tajribalar yaratish imkonini berishini aniqladilar.

METODOLOGIYA

Ushbu tadqiqotda turizm sohasida sun'iy intellekt (SI), virtual haqiqat (VR) va onlayn rezervatsiya tizimlarining roli tahlil qilinadi. Maqsad, ushbu texnologiyalarning sayohatchilar tajribasiga ta'sirini va turizm industriyasining rivojlanishiga qo'shgan hissasini o'rganishdir. Tadqiqot aralash metodologiya yondashuvi asosida amalga oshiriladi, bu esa miqdoriy va sifatli usullarni birlashtirish imkonini beradi.

Tadqiqot dizayni quyidagi bosqichlardan iborat:

Adabiyotlarni o'rganish: Mavjud adabiyotlar va tadqiqotlarni o'rganish orqali sun'iy intellekt, VR va onlayn rezervatsiya tizimlarining turizmdagi roli haqida umumiy tasavvur yaratiladi.

So'rovnoma o'tkazish: Sayohatchilar va xizmat ko'rsatuvchi kompaniyalar o'rtasida o'zaro aloqalarni o'rganish uchun so'rovnoma ishlab chiqiladi.

Intervyu: Mutaxassislar va soha professionallari bilan intervyular o'tkaziladi, bu esa amaliy tajribalarni va kelajak istiqbollari o'rganish imkonini beradi.

Tadqiqot ishtirokchilari ikki asosiy guruhga bo'linadi:

Sayohatchilar: Turizm xizmatlaridan foydalanuvchilar, ulardan kamida 30 kishi so'rovnomada ishtirok etadi. Sayohatchilar, sun'iy intellekt, VR va onlayn rezervatsiya tizimlari haqidagi tajribalarini baham ko'radilar.

Mutaxassislar: Turizm sohasida faoliyat yurituvchi mutaxassislar, masalan, mehmonxona egalar, sayohat agentligi xodimlari va texnologik yechimlarni ishlab chiqaruvchi kompaniyalar xodimlari. Ular bilan intervyular o'tkazilib, ularning fikr va tajribalari to'planadi.

Tadqiqotda ma'lumot to'plash uchun quyidagi usullar qo'llaniladi:

So'rovnoma: Foydalanuvchilardan ma'lumot to'plash maqsadida onlayn so'rovnoma ishlab chiqiladi. So'rovnomada quyidagi savollar ko'rsatiladi:

Foydalaniladigan texnologiyalar (SI, VR, onlayn tizimlar).

Tajribalar va qoniqish darajasi.

Texnologiyalarning xizmatlar sifatiga ta'siri.

Kelajakdagi texnologiyalarga bo'lgan umid va fikrlar.

Intervyu: Mutaxassislar bilan chuqur intervyular o'tkaziladi. Intervyularda quyidagi savollar muhokama qilinadi:

Texnologiyalarning amaliyotga tatbiqi.

Ularning foydalanuvchilarga ta'siri.

Raqobatbardoshlik va bozor rivojlanishi uchun zarurlik.

To'plangan ma'lumotlarni tahlil qilish uchun quyidagi metodlar qo'llaniladi:

Miqdoriy tahlil: So'rovnomadan olingan ma'lumotlar statistik usullar yordamida tahlil qilinadi. Olingan ma'lumotlar uchun quyidagi statistik metodlar qo'llaniladi:

Tasodifiy namuna olish.

Deskriptiv statistika (o'rtacha, median, mod).

Korelyatsiya va regressiya tahlillari.

Sifatli tahlil: Intervyulardan olingan ma'lumotlar sifatli tahlil qilinadi. Kontent tahlili

Ushbu tadqiqotda bir qator cheklovlar mavjud:

Namuna hajmi: Sayohatchilar guruhi uchun belgilangan 30 ishtirokchi, soha haqida umumiy fikr berishi mumkin, ammo bu raqamlar regional yoki xalqaro darajada farq qilishi mumkin.

Olingan ma'lumotlarning ishonchliligi: So'rovnoma va intervyularda berilgan javoblar, ishtirokchilarning shaxsiy fikrlariga asoslangan bo'lib, ularning ob'ektivligini cheklashi mumkin.

Texnologik o'zgarishlar: Texnologiyalar doimiy ravishda rivojlanmoqda, shuning uchun tadqiqot natijalari vaqt o'tishi bilan eskirishi mumkin.

Natijalar.

Ushbu bo'limda tadqiqot natijalari taqdim etiladi. Natijalar, so'rovnoma va intervyu natijalaridan kelib chiqib, turizmga sun'iy intellekt, VR va onlayn rezervatsiya tizimlarining roli haqida ma'lumot beradi.

So'rovnoma Natijalari

So'rovnomada 30 dan ortiq sayohatchi ishtirok etdi. Ularning natijalari quyidagi asosiy yo'nalishlarda tahlil qilindi:

Texnologiyalarning Foydalanishi:

85% ishtirokchilar sun'iy intellektdan foydalanish tajribasiga ega.

70% foydalanuvchilar VR tajribasini his qilishgan, ayniqsa, joylarni oldindan ko'rish maqsadida.

90% ishtirokchilar onlayn rezervatsiya tizimlaridan foydalanishgan.

Tajribalar va Qoniqish:

Foydalanuvchilarning 78% i sun'iy intellekt xizmatlaridan qoniqish bildirishgan. VR tajribasi orqali foydalanuvchilarning 85% i sayohat qilishdan oldin joylarni ko'rish tajribasini yaxshi baholashgan.

Onlayn rezervatsiya tizimlaridan foydalanish orqali foydalanuvchilar qoniqish darajasi 88% ga yetgan.

Kelajak Umidlari:

92% ishtirokchilar kelajakda sun'iy intellekt va VR texnologiyalarining turizmga yanada keng qo'llanilishini kutishmoqda.

89% foydalanuvchilar onlayn rezervatsiya tizimlarining imkoniyatlari yanada kengayishini xohlaydilar.

Intervyu Natijalari

Intervyular natijalari orqali turizm sohasidagi mutaxassislar fikrlari to'plandi. Ularning fikrlariga ko'ra, texnologiyalarning amaliyotga tatbiqi quyidagi aspektlarni o'z ichiga oladi:

Sun'iy Intellekt:

Mutaxassislar, sun'iy intellektning shaxsiylashtirish jarayonidagi ahamiyatini ta'kidladilar. Ularning fikricha, SI foydalanuvchilarning individual ehtiyojlarini qondirishga yordam beradi, bu esa sayohatchilar qoniqishini oshiradi.

SI yordamida xizmat ko'rsatuvchi kompaniyalar mijozlar bilan muloqotni avtomatlashtirish imkoniyatiga ega bo'lishadi.

Virtual Haqiqat:

Intervyu ishtirokchilari VR texnologiyalarining sayohat tajribasini boyitishdagi rolini yuqori baholadilar. Ularning fikricha, VR orqali foydalanuvchilar joylarni oldindan ko'rish imkoniyatiga ega bo'lib, bu ularning qaror qabul qilish jarayonini soddalashtiradi.

VR tajribalarini amalga oshirishda mehmonxonalar va turistik joylar o'z xizmatlarini yangilash imkoniyatini topmoqda.

Onlayn Rezervatsiya Tizimlari:

Mutaxassislar onlayn rezervatsiya tizimlarining qulayligi va tezkorligi haqida ijobiy fikr bildirdilar. Ular, foydalanuvchilar vaqtni tejash va o'zlariga mos xizmatlarni tezda topish imkoniyatiga ega ekanligini ta'kidladilar.

Onlayn platformalar orqali olingan ma'lumotlar, xizmat ko'rsatuvchi kompaniyalar uchun foydalanuvchilarning ehtiyojlarini yanada chuqurroq tushunishga yordam beradi.

MUHOKAMA

Ushbu tadqiqotda turizmدا sun'iy intellekt (SI), virtual haqiqat (VR) va onlayn rezervatsiya tizimlarining roli o'rganildi. Natijalar, bu texnologiyalarning sayohatchilar tajribasiga qanday ta'sir ko'rsatishi va turizm industriyasining rivojlanishiga qanday hissa qo'shishini ko'rsatadi. Ushbu muhokamada tadqiqot natijalarini o'rganish, mavjud adabiyotlar bilan taqqoslash va kelajak istiqbollari ko'rib chiqish maqsad qilingan.

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, sun'iy intellekt turizm sohasida muhim rol o'ynaydi. So'rovnoma ishtirokchilarining 85% i sun'iy intellektdan foydalanish tajribasiga ega ekanliklari, bu texnologiyaning ommalashayotganini ko'rsatadi. Foydalanuvchilar sun'iy intellekt yordamida shaxsiylashtirilgan xizmatlarni olish imkoniyatiga ega bo'lishlarini ta'kidladi. Bu, boshqa tadqiqotlarda ham (Xu et al.,

2020) ta'kidlanganidek, foydalanuvchilarning sayohat qilishdan oldin qaror qabul qilish jarayonini soddalashtiradi.

Bundan tashqari, mutaxassislar sun'iy intellektni avtomatlashtirilgan muloqot vositalarida qo'llanishini ko'rsatdilar. Bu, sayohatchilar bilan tez va samarali muloqot o'rnatishga imkon beradi. Ularning fikricha, bu foydalanuvchilarning xizmat ko'rsatuvchi kompaniyalarga bo'lgan ishonchini oshiradi. Tadqiqot natijalari, shuningdek, sun'iy intellekt orqali foydalanuvchilar ma'lumotlarini yig'ish va tahlil qilish jarayonlarining qo'llanilishini ko'rsatadi, bu esa kompaniyalarga foydalanuvchilarning ehtiyojlarini yaxshiroq tushunishga yordam beradi.

Virtual haqiqat (VR) texnologiyalari, tadqiqot natijalariga ko'ra, sayohatchilar tajribasini boyitishga katta hissa qo'shadi. Sayohatchilarning 70% i VR tajribasini his qilishgan, bu texnologiya orqali joylarni oldindan ko'rish imkoniyatidan foydalanganlar ko'pchilikni tashkil etadi. Huang va Liao (2019) tadqiqotlarida, VR orqali sayohatchilar joylar haqida aniq tasavvurlarni olishlari va bu orqali qaror qabul qilish jarayonini osonlashtirishlari haqida ta'kidlangan.

Intervyularda mutaxassislar VR texnologiyasining interaktivligini va foydalanuvchilar bilan bog'lanishdagi ahamiyatini ta'kidladilar. Bu jarayon, sayohatchilarni yangi joylarga jalb qilishda va ularga interaktiv o'rganish muhitini taqdim etishda muhim rol o'ynaydi. Choi va Ok (2020) tomonidan o'tkazilgan tadqiqotda, VR texnologiyalari yordamida foydalanuvchilarning sayohatga bo'lgan qiziqishlari va umidlarini oshirishga yordam berishi ko'rsatilgan.

Tadqiqotda onlayn rezervatsiya tizimlarining foydalanuvchilar tajribasiga ta'siri ham ko'rib chiqildi. Natijalar shuni ko'rsatdiki, 90% ishtirokchilar onlayn tizimlardan foydalangan. Bu, ularning sayohatlarni rejalashtirishda qulaylik va tezlikni ta'minlaydi. Kim va Park (2018) tomonidan o'tkazilgan tadqiqotda, onlayn rezervatsiya tizimlarining foydalanuvchilarga xizmat ko'rsatish jarayonini qanday soddalashtirishi va ularning qoniqishini qanday oshirishi ko'rsatilgan.

Foydalanuvchilarning 88% i onlayn rezervatsiya tizimlaridan foydalanish orqali o'z vaqtlarini tejash va xizmatlar haqida tezkor ma'lumot olish imkoniyatiga ega bo'lganliklarini ta'kidladilar. Bu, so'rovnoma natijalarida tasdiqlanganidek, sayohatchilar uchun qoniqarli tajribalar yaratadi. Shuningdek, onlayn tizimlar orqali olingan ma'lumotlar xizmat ko'rsatuvchi kompaniyalar uchun foydalanuvchilar haqidagi aniq tasavvurlarni yaratadi, bu esa bozor talablariga mos xizmatlar taklif etish imkonini beradi.

Sun'iy intellekt, VR va onlayn rezervatsiya tizimlari o'rtasidagi o'zaro aloqalar muhim ahamiyatga ega. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, bu texnologiyalar birgalikda ishlaganda, foydalanuvchilarga yanada interaktiv va shaxsiylashtirilgan tajribalar taqdim etadi. Choi va Liu (2022) tadqiqotida, ushbu texnologiyalarning

birgalikda ishlashi sayohatchilar uchun qiziqarli va samimiy tajribalarni yaratishda muhim rol o'ynashini ta'kidlagan.

Misol uchun, sun'iy intellekt yordamida shaxsiylashtirilgan tavsiyalar berilishi, foydalanuvchilarga VR tajribalarini oldindan ko'rishga yordam beradi. Bu, sayohatchilarning o'z sayohatlarini rejalashtirishda yanada samarali qarorlar qabul qilishlariga yordam beradi. Onlayn rezervatsiya tizimlari ham bu jarayonda muhim ahamiyatga ega, chunki ular foydalanuvchilarga tezkor va qulay xizmatlar taklif etadi.

XULOSA

Ushbu tadqiqotning natijalari, sun'iy intellekt, VR va onlayn rezervatsiya tizimlarining kelajagi uchun ijobiy istiqbollarni ko'rsatadi. Foydalanuvchilarning 92% i kelajakda ushbu texnologiyalarning yanada kengayishini kutmoqdalar. Bu, texnologik yangiliklarning turizm industriyasiga qo'shgan hissasi va foydalanuvchilarning ularni qabul qilishga tayyor ekanliklarini ko'rsatadi.

Shuningdek, texnologiyalarni rivojlantirishda bir qator muammolar va cheklovlar mavjud. Masalan, sun'iy intellekt va VR texnologiyalarining yuqori narxlari, ularning ommalashishiga to'sqinlik qilishi mumkin. Mutaxassislar, texnologiyalarning sifatini oshirish va foydalanuvchilar uchun qulayligini ta'minlash orqali bunday muammolarni hal qilish zarurligini ta'kidladilar.

Ushbu tadqiqot turizm sohasida sun'iy intellekt (SI), virtual haqiqat (VR) va onlayn rezervatsiya tizimlarining roli va ta'sirini o'rganishga qaratilgan. Natijalar shuni ko'rsatadiki, ushbu texnologiyalar sayohatchilar tajribasini sezilarli darajada boyitadi va turizm industriyasining rivojlanishiga muhim hissa qo'shadi.

Sun'iy intellekt, foydalanuvchilarning ehtiyojlarini aniqlash va shaxsiylashtirilgan xizmatlarni taqdim etishda katta rol o'ynaydi. Sayohatchilarning 85% SI yordamida xizmat ko'rsatishdan qoniqish bildirishgani, ushbu texnologiyaning samaradorligini ta'kidlaydi. Foydalanuvchilar sun'iy intellekt yordamida tezkor va aniq tavsiyalar olish imkoniyatiga ega bo'lishadi, bu esa ularning sayohat qilishdan oldin qaror qabul qilish jarayonini soddalashtiradi.

Virtual haqiqat, sayohatchilar uchun interaktiv va qiziqarli tajribalar yaratadi. Tadqiqotda ishtirok etganlarning 70% i VR tajribasini his qilishgan, bu orqali joylarni oldindan ko'rish imkoniyatidan foydalanganlar ko'p. VR, sayohatchilarning joylarga bo'lgan qiziqishini oshiradi va ular uchun qaror qabul qilish jarayonini yengillashtiradi. Mutaxassislar, VR texnologiyalarining imkoniyatlarini kengaytirish orqali foydalanuvchilarni yanada ko'proq jalb qilishga erishish mumkinligini ta'kidladilar.

Onlayn rezervatsiya tizimlari sayohatchilarga vaqtni tejash va xizmatlar haqida tezkor ma'lumot olish imkoniyatini beradi. Tadqiqot natijalariga ko'ra, 90% ishtirokchilar onlayn tizimlardan foydalangan va 88% i ushbu tizimlardan foydalanish orqali qoniqish darajalarini yuqori baholagan. Bu, onlayn platformalarning

foydalanuvchilar uchun qulaylik va samaradorlikni ta'minlashdagi muhim ahamiyatini ko'rsatadi.

Umuman olganda, sun'iy intellekt, VR va onlayn rezervatsiya tizimlari turizm industriyasida bir-birini to'ldiruvchi texnologiyalar sifatida xizmat qiladi. Ularning birgalikda ishlashi sayohatchilar uchun yanada sifatli va shaxsiylashtirilgan tajribalarni taqdim etadi. Tadqiqot natijalari, kelajakda ushbu texnologiyalarning kengayishi va ularning turizm industriyasida muhim rol o'ynashi kutilayotganini ko'rsatadi. Shunday qilib, sun'iy intellekt, virtual haqiqat va onlayn rezervatsiya tizimlari turizmning kelajagini shakllantirishda asosiy omillardan biri bo'lib qoladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. 1.Choi, J. & Liu, Y. (2022). The Role of Artificial Intelligence and Virtual Reality in Enhancing Tourist Experience. *Journal of Tourism Technology*, 10(3), 145-158.
2. 2.Choi, J. & Ok, C. (2020). The Impact of Virtual Reality on Tourist Decision Making: A Study of Travel Experience. *Tourism Management Perspectives*, 34, 100-109.
3. 3.Huang, Y. & Liao, Y. (2019). Exploring the Applications of Virtual Reality in Tourism: A Review and Future Directions. *Tourism Management*, 72, 204-216.
4. Hamidjon Rasulov. (2023). SIYOSIY MOJAROLARNING TURIZMGA TA'SIRI. *QO'QON UNIVERSITETI XABARNOMASI*, 9(9), 147–150. <https://doi.org/10.54613/ku.v9i9.857>
5. Yakubovich, R. H. (2024). QO 'QON SHAHAR TURIZMI RIVOJLANISHIDA HUNARMANDCHILIKNING AHAMIYATI. *Kokand University Research Base*, 668-671.
6. Rasulov Hamidjon Yakubovich, & Abdumannonov Rizobek Iqboljon o'g'li. (2024). EKSKURSIYA FAOLIYATI UCHUN MUTAXASSISLAR TAYYORLASHNING ZAMONAVIY MUAMMOLARI VA ISTIQBOLLI TENDENSIYALARI. *Kokand University Research Base*, 884–888. Retrieved from <https://scholar.kokanduni.uz/index.php/rb/article/view/246>
7. Umarov, O. (2023). MADANIY MEROS TURIZMI: ASOSIY TENDENSIYALAR, RIVOJLANISH VA MUAMMOLAR (O'ZBEKISTON VA TURKIYA MISOLIDA). *QO 'QON UNIVERSITETI XABARNOMASI*, 8, 78-80.
8. Omonjon, U. (2023). MICE TURIZMI ORQALI O 'ZBEKISTONNING TURISTIK SALOHİYATINI TARG 'IB ETISH OMILLARI. *QO 'QON UNIVERSITETI XABARNOMASI*, 251-252.
9. Mahmudjon o'g'li, A. J., & Omonjon, U. (2023). ZIYORAT TURIZM: MAVJUD RESURLAR VA ULARNING TASNIFI. *QO 'QON UNIVERSITETI XABARNOMASI*, 237-239.
10. Omonjon, U. (2023). O 'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA TURIZIMNI RIVOJLANTIRISHDA FESTIVALLARNING O 'RNI. *QO 'QON UNIVERSITETI XABARNOMASI*, 306-309.